

Slutrapport for kampagnen Hold af kødkvæg i vinterperioden

INDLEDNING

Fødevarestyrelsen har gennemført kontrolkampagnen "Hold af kødkvæg i vinterperioden" i perioden 1. januar - 31. marts 2022. Kampagnen rettede sig mod overholdelse af reglerne for hold og pasning af kødkvæg i vinterperioden, uanset om de var på stald eller var udegående. I alt 200 besætninger (CHR-numre) med samlet 7.736 dyr blev kontrolleret.

I forhold til beskyttelse af dyr mod vejr og vind har Fødevarestyrelsen i 2019 tilpasset retningslinjerne for kontrol med udegående dyr om vinteren. Alle dyr skal beskyttes mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. De nye retningslinjer indebærer et større fokus på de konkrete dyr og de faktiske vejrforhold. Kravet om beskyttelse mod vejr og vind gælder altid, men når vejret er godt, er dyrenes behov for beskyttelse mindre.

På baggrund af erfaringerne fra en lignende kampagne i 2014 og de nye retningslinjer var formålet med kampagnen:

1. At informere om lovgivningen og retningslinjerne for hold af kvæg, der er udegående i vinterperioden
2. At kontrollere om kødkvæg sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov
3. At kontrollere, om kødkvæg holdes under forhold, der lever op til kravene, herunder at kalve ikke holdes permanent opbundne
4. At kontrollere, om kødkvæg er passet og fodret under hensyntagen til deres behov, herunder har passende tørt leje

De kontrollerede regler vedrører alle lovgivningsområdet "Dyrevelfærd besætning". De kontrollerede regler findes i dyrevelfærdsloven (lovbekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021) og bekendtgørelse nr. 1743 af 30. november 2020 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg. Kampagnen har ikke omfattet syge og tilskadekomne dyr, bortset fra reaktionspligt på området.

KONKLUSION

Vedr. information om lovgivningen og retningslinjerne for hold af kvæg, der er udegående i vinterperioden

Som led i forberedelsen af kampagnen blev der informeret om kampagnen via medier og brancher. Informationen om kampagnen var i vid udstrækning kommet ud til besætningsejerne, da besætningsejerne generelt var forberedt på, at Fødevarestyrelsen evt. ville komme på kontrolbesøg, jf. omtale i landbrugspressen.

De fleste overtrædelser af reglerne i besætninger med udegående kreaturer vedrørte utilstrækkelig sikring af dyrene mod vejr og vind og mangler vedrørende dyrenes opholdsarealer. Sidstnævnte gælder for både dyr på stald og udegående dyr.

Vedr. kontrol af, om kødkvæg sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov

Indskærpelser om sikring af dyr mod vejr og vind i 11 pct. af besætninger med udegående dyr på kontroltidspunktet og vejledning om samme regel i 5 pct. af besætningerne viser, at der fortsat er behov for at informere om reglerne for udegående dyr i vinterperioden. Den hyppigste årsag til manglende sikring mod vejr og vind var manglende ly/læ og tørt/drænet leje.

Vedr. kontrol af, om kødkvæg holdes under forhold, der lever op til kravene, herunder at kalve ikke holdes permanent opbundne

Regelefterlevelsen indenfor kampagnen var 83,7 pct., mens sanktionsprocenten var 16,3 pct.

Den overordnede sanktionsprocent var stort set ens for besætninger med kun udegående kvæg, for besætninger med kun indegående kvæg og for besætninger med både inde- og udegående kvæg. Det var dog forskellige forhold, der blev sanktioneret i de forskellige besætningstyper.

Ud over sikring af dyr mod vejr og vind var det hyppigst indskærpede forhold (5 pct. af besætninger med **udegående dyr**) mangler vedr. dyrenes opholdsarealer. Udfordringerne var her især optrådte/mudrede arealer omkring foderpladser og/eller mellem foder-hvile- og drikkeplads og/eller for lille eller manglende græsdaekket areal.

Den hyppigste årsag til indskærpelse i besætninger med **indegående kvæg** var, at opholdsrum/arealer ikke tilgodeså dyrenes behov. Der blev i 16 besætninger (svarende til 9 pct. af de besætninger, som havde dyr på stald ved kontrolbesøget) konstateret utilstrækkeligt rene og tørre lejearealer og beskidte og/eller våde dyr med gødningskager i pelsen. Endvidere blev der i 4 pct. af besætninger med indegående dyr indskærpet forhold vedr. vedligeholdelse af rum og udstyr/materialer, som kan skade dyrene.

I besætninger med **både ude- og indegående kreaturer** var de to hyppigstindskærpede regler dels om sikring mod vejr og vind, dels om dyrenes opholdsarealer. Årsagerne er beskrevet ovenfor hhv. nedenfor alt afhængigt af, om indskærpelserne vedrørte besætningernes udegående eller indegående dyr.

Manglende opfyldelse af krav til kalves lejeareal og om strøelse til **kalve** på under 2 uger var de hyppigste årsager til indskærpelser vedr. kalve (i alt seks indskærpelser svarende til 4,5

pct. af de 133 besætninger med kalve). Alle besætningstyper (ude, inde eller begge dele) var repræsenteret.

Der blev kun indskærpet ét forhold om bundne kalve, hvor én enkelt kalv stod opbundet. Det er tilfredsstillende, at viden om reglerne på dette område synes implementeret i besætningerne.

Vedr. øvrige opstaldningsforhold (enkeltbokse, arealkrav m.v.) for kalve var der ingen sanktioner. Regelefterlevelsen på dette område var som forventet høj, idet driftsformen for kød-kvægsbesætninger oftest indebærer opdræt af kalve som ammekalve.

Vedr. kontrol af, om kødkvæg er passet og fodret under hensyntagen til deres behov, herunder har passende tørt leje

For så vidt angår passende tørt leje henvises til afsnittet ovenfor.

Vedrørende pasning af dyrene i øvrigt blev der i seks besætninger (3 pct. af kontrollerede besætninger) givet indskærpelser for ikke at fodre dyrene efter deres behov eller vedrørende dyr i for dårligt huld.

I en besætning blev der konstateret dyr, som ikke var vandet efter behov.

Der var ingen sanktioner vedrørende tilsyn med dyrene.

RESULTATER

Generelt

I alt blev der udført kontroller på 200 CHR-numre. 167 af de ordinære kontroller blev gennemført som uanmeldte kontroller. De resterende kontroller var anmeldte/varslede, f.eks. pga. tidligere forgæves uanmeldt besøg. Der var ikke signifikant forskel på sanktionsniveau mellem anmeldte/varslede besøg og uanmeldte besøg. Dog kunne der ses en tendens til lavere sanktionsniveau blandt de anmeldte kontrolbesøg, hvilket ikke er overraskende.

Regelefterlevelsen indenfor kampagnens område var 83,7 pct., jf. tabel 1.

Der blev indenfor kampagnens område kun givet indskærpelser og vejledning. Udenfor kampagnens område blev der givet et påbud om dyrlægetilkald (syge- og tilskadekomne dyr) og et forbud mod omsætning af dyr. Der blev ikke foretaget politianmeldelser i forbindelse med kampagnekontrollerne.

De forhold, der blev indskærpet henholdsvis vejledt om under kampagnen, fremgår af tabel 2.

Indskærpelserne fordelte sig primært på områderne:

- Opholdsrum og opholdsarealer, hvor dyr holdes, er ikke indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.
- Dyr er ikke sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Besætningerne blev tilfældigt udtrukket til kontrol ud fra besætningstyperne kødkvæg, økologisk kødkvæg, hobbyhold og naturpleje i CHR.

Af figur 1 fremgår det, at de kontrollerede besætninger primært har haft indegående kvæg. 114 af besætningerne (56,16 pct.) havde udelukkende indegående kvæg, 35 besætninger (17,24 pct.) havde udelukkende udegående kvæg og 54 besætninger (26,60 pct.) havde både inde- og udegående kvæg. Besætninger med både inde- og udegående kvæg var enten besætninger, hvor nogle af dyrene var indegående, og resten var udegående, eller besætninger, hvor dyrene kunne gå frit ind og ud fra stald til mark.

Regelefterlevelsen i de forskellige besætningstyper var 85,1 pct. i besætninger med indegående kvæg, 82,9 pct. i besætninger med udegående kvæg og 81,5 pct. i besætninger, som havde både inde- og udegående kvæg, jf. tabel 3.

Oversigt – antal indskærpelser	Indskærpelser			
	I alt	Udegående	Indegående	Ude- og inde
Indenfor kampagnens område				
Har <u>kalve</u> over 2 uger, til enhver tid, adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde?	0			
Bundne <u>kalve</u> ?	1		1	
Strøelse: Er der i passende omfang udlagt strøelse til <u>kalve</u> ?	3	2		1
Underlaget i hvileareal: Er <u>kalvenes</u> lejeareal bekvemt, rent, tørt og blødt, så det ikke kan skade kalvene?	4	1	1	2
Er dyr behandlet forsvarligt og sikret bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe?	6	1	3	2
Er dyr behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til behov?	6	2	3	1
Er dyr fodret under hensyntagen til behov?	3	1	1	1
Er dyr sikret den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder, vand og ved hvile?	1	1		
Er dyr sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov?	10	4		6
Er dyr vandet under hensyntagen til behov?	1			1
Er opholdsrum og opholdsarealer, hvor dyr holdes, indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses?	21	2	13	6
Materialer til stalde, bokse og inventar: Er staldinventaret konstrueret og i en stand, så dyr ikke kan komme til skade?	5		3	2
Rum og udstyr til fastholdelse: Er rum og udstyr til fastholdelse konstrueret og vedligeholdt, så dyr ikke kan komme til skade?	2		2	
Udenfor kampagnens område				
Syge og tilskadekomne + 1 straks påbud	5			
Årligt dyrlægetilsyn	1			
Omsætning/øremærker mv. + 1 forbud	14			

Tabel 3. Der var ingen signifikant forskel på regelefterlevelsen mellem besætningstyperne. Fordelingen af sanktioner på de forskellige besætningstyper fremgår af figur 1.

Kampagnen har omfattet besætninger med i alt 7.736 dyr, hvoraf de 933 var kalve på under 6 mdr. I alt 3.035 dyr var udegående ved kontrolbesøgene, og i alt 4.701 var på stald. Fordeling af besætninger efter alderssammensætning kan ses i figur 2.

25 pct. af besætninger havde under 17 dyr. 25 pct. af besætningerne bestod af mellem 17 og 28 dyr. 25 pct. af besætningerne havde mellem 28 og 46 dyr, og de sidste 25 pct. af besætningerne havde over 46 dyr. Kun 8 pct. af besætningerne havde over 75 dyr. Der er ikke identificeret nogen sammenhæng mellem besætningsstørrelse og overtrædelser af reglerne.

I en besætning blev der konstateret dyr, som ikke var vandet efter behov. I to andre besætninger blev der vejledt om reglerne herfor.

Der var ingen sanktioner vedr. tilsyn med dyrene.

Indskærpelser vedr. syge- og tilskadekomne dyr var ikke inden for kampagnens områder.

Tabel 1: Oversigt over kørte kontroller

Oversigt kontroller				
		Indskærpelser		
	Antal ordinære kontroller*	Indskærpelser i alt	Indskærpelser indenfor kampagnens område	Regelefterlevelse indenfor kampagnen (på kontrolniveau)
I alt	203*	40	33	83,7%

*203 kontroller, da der på nogle CHR-numre var medudtrukket undernummer til kontrol. På CHR-niveau blev der derfor kørt 200 kontroller.

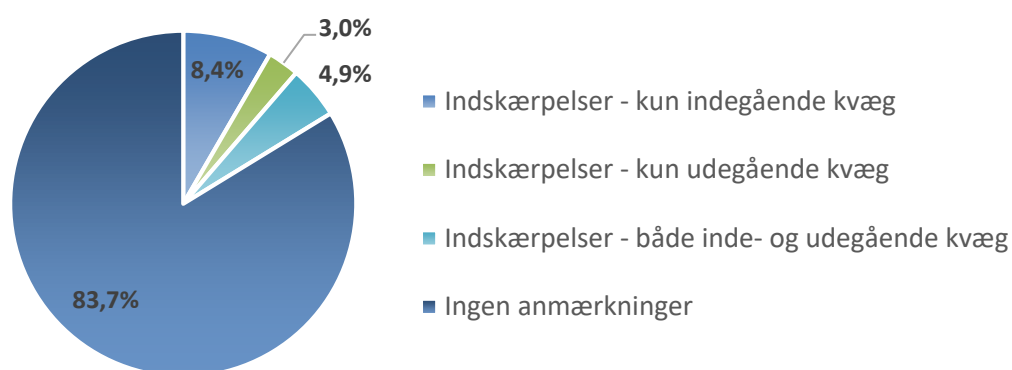
Table 2: Samlet opgørelse over sanktioner. Der kan være givet flere sanktioner indenfor samme kontrol/besætning.

Oversigt – antal indskærper	Indskærper			
	I alt	Udegående	Indegående	Ude- og inde
Indenfor kampagnens område				
Har <u>kalve</u> over 2 uger, til enhver tid, adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde?	0			
Bundne <u>kalve</u> ?	1		1	
Strøelse: Er der i passende omfang udlagt strøelse til <u>kalve</u> ?	3	2		1
Underlaget i hvileareal: Er <u>kalvenes</u> lejeareal bekvemt, rent, tørt og blødt, så det ikke kan skade kalvene?	4	1	1	2
Er dyr behandlet forsvarligt og sikret bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe?	6	1	3	2
Er dyr behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til behov?	6	2	3	1
Er dyr fodret under hensyntagen til behov?	3	1	1	1
Er dyr sikret den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder, vand og ved hvile?	1	1		
Er dyr sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov?	10	4		6
Er dyr vandet under hensyntagen til behov?	1			1
Er opholdsrum og opholdsarealer, hvor dyr holdes, indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses?	21	2	13	6
Materialer til stalde, bokse og inventar: Er staldinventaret konstrueret og i en stand, så dyr ikke kan komme til skade?	5		3	2
Rum og udstyr til fastholdelse: Er rum og udstyr til fastholdelse konstrueret og vedligeholdt, så dyr ikke kan komme til skade?	2		2	
Udenfor kampagnens område				
Syge og tilskadekomne + 1 straks påbud	5			
Årligt dyrlægetilsyn	1			
Omsætning/øremærker mv. + 1 forbud	14			

Table 3: Fordeling af indskærper indenfor kampagnen ved besætninger med hhv. indegående kvæg, udegående kvæg eller begge dele.

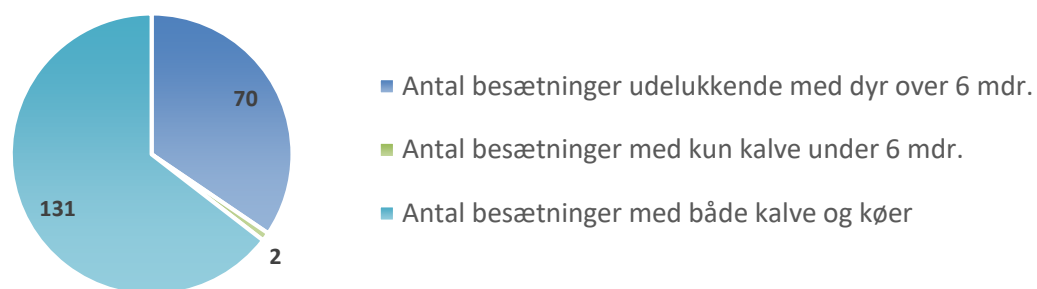
Går dyrene ude eller inde	Antal besætninger	Antal indskærper	Regel- efterlevelse	Indskærper- procent	Gns. antal dyr
Besætninger med kun indegående kvæg	114	17	85,1%	14,9%	31
Besætninger med kun udegående kvæg	35	6	82,9%	17,1%	49
Besætninger med både inde- og udegående kvæg	54	10	81,5%	18,2%	47

Fordeling af sanktioner på besætningstype

Figur 1: Sanktioner indenfor kampagnen, fordelt på besætningstype

Fordeling af besætninger efter alders-sammensætning

Figur 2: Fordeling af kontrollerede besætninger efter alderssammensætning

Udegående dyr

Generel information om hold af udegående dyr og vejrforhold i kampagnen

Den mest almindelige måde at holde udegående dyr på var på arealer med adgang til læskur eller bygning, jf.

Tabel 6. I 16 besætninger gik dyr på arealer med mindre beskyttelse, dvs. arealer, som kun fandtes egnede til udegående dyr i perioder med gunstige vejrforhold.

At summen af indretningsforhold for udegående dyr og kontroller uden udegående dyr var over 203 skyldes, at der i nogle besætninger var dyr på flere indretningsforhold, f.eks. både dyr på arealer med mindre beskyttelse og dyr på arealer med adgang til læskur eller bygning.

Vejret ved kontrolbesøgene

Temperatur, vind- og nedbørsforhold blev registreret ved alle kontroller, jf. tabel 7.

Overordnet bemærkes det, at der kun har været nedbør på kontroltidspunktet ved 14 pct. af kontrollerne. Vinden var ved 57 pct. af kontrollerne stille til let, og kun ved 9 pct. af kontrollerne var der hård vind til kuling. Det var bemærkelsesværdigt, at der ved 41 pct. af kontrollerne var temperaturer på over 6°C med gennemsnit på 7,1°C, og at der kun var under 3°C med gennemsnit på 1,8°C ved 31 pct. af kontrolbesøgene.

Vejret i januar-februar-marts var ifølge [DMI's hjemmeside](#) på flere måder bemærkelsesværdigt:

- **Januar 2022** var den syvende varmeste januar siden 1874. Tør og lidt solrig. Der var mange nedbørsdøgn, men ingen skybrud, få frostdøgn, meget få snedækkedøgn og ingen isdøgn.
- **Februar 2022** var den næst vådeste og niende varmeste februar siden 1874. Ret solrig. Mange nedbørsdøgn, men meget få snedækkedøgn og ingen skybrud.
- **Marts måned 2022** var den tørreste og solrigeste marts siden målingernes start. Gennemsnitlig temperatur. Få nedbørsdøgn, meget få snedækkedøgn og ingen skybrud. Mange frostdøgn, men ingen isdøgn.

Sanktioner vedr. udegående dyr

Den hyppigste overtrædelse for udegående kvæg var manglende sikring mod vejr og vind i overensstemmelse med behov, jf. tabel 2. Forholdet blev indskærpet i ti tilfælde, svarende til 11 pct. af besætninger med udegående dyr (35+54=89 besætninger havde udegående dyr). I to besætninger blev der givet vejledning.

Årsagerne til, at dyrene ikke var sikret mod vejr og vind, kan ses i Figur 1. At totalen bliver 21 (i ti indskærpede tilfælde) skyldes, at der har været mere end én årsag i nogle besætninger.

Det fremgår af Figur 1, at det i de fleste tilfælde var manglende mulighed for ly og læ og manglende tørt/drænet leje, der var årsag til indskærpelserne. Det kan også konstateres, at manglende ly/læ og manglende adgang til tørt/drænet leje oftest "fulgtes ad". Hvis der ikke var tilstrækkeligt ly/læ, var der således heller ikke tilstrækkelig mulighed for at finde tørt/vel drænet leje.

I ni besætninger, som fik indskærpelser om sikring mod vejr og vind, blev dyrene holdt på arealer med mindre beskyttelse (kun egnede til udegående dyr i vinterperioden under gunstige vejrforhold).

Resultaterne viser, at der er behov for at sætte særligt fokus på hold af kvæg på arealer med mindre beskyttelse i vinterperioden.

Vejr- og vindforholdene ved kampagnekontrollerne fremgår af Tabel 8. Der blev ikke identificeret noget mønster i forhold til vejret (nedbør, temperatur – eller vindforhold) på kontroldagen eller forskelle i vejret ved kontroller med indskærpelser i forhold til øvrige kontroller.

I tre tilfælde blev dyr fundet ikke egnede til at være udegående som følge af dårligt huld (to tilfælde) henholdsvis dårligt hårlag (et tilfælde). Se i øvrigt omtale nedenfor i afsnit om pasning og fodring.

Kun i én besætning blev dyr holdt på arealer, hvor der var aftale om ikke at tilskuds fodre. Kontrollen gav ikke anledning til hverken vejledning eller sanktioner.

Mangler ved opholdsarealer for udegående dyr - ud over sikring mod vejr og vind.

Det næst-hyppigste forhold, der blev indskærpet hos udegående dyr kvæg, var "opholdsrum eller opholdsarealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses". De tilsynsførendes registreringer om årsagerne til indskærpelser vedr. udendørs arealers beskaffenhed fremgår af Tabel 5. Endelig var der enkelte tilfælde, hvor der blev registreret optrådt areal mellem foder-, hvile-, drikkeplads, uden at det har givet anledning til en indskærpelse.

Tabel 4: Årsag til hvorfor dyrene ikke har været sikret mod vejr og vind

Årsag til ej sikret mod vejr og vind	
Spørgsmål	Antal svar
Dyr ej forberedt/egnede	2
Ej ly/læ	10
Ej tørt/drænet leje	9
Ikke aktuelt	191

Tabel 5: Årsag til hvorfor udendørs arealers beskaffenhed evt. ikke var i orden

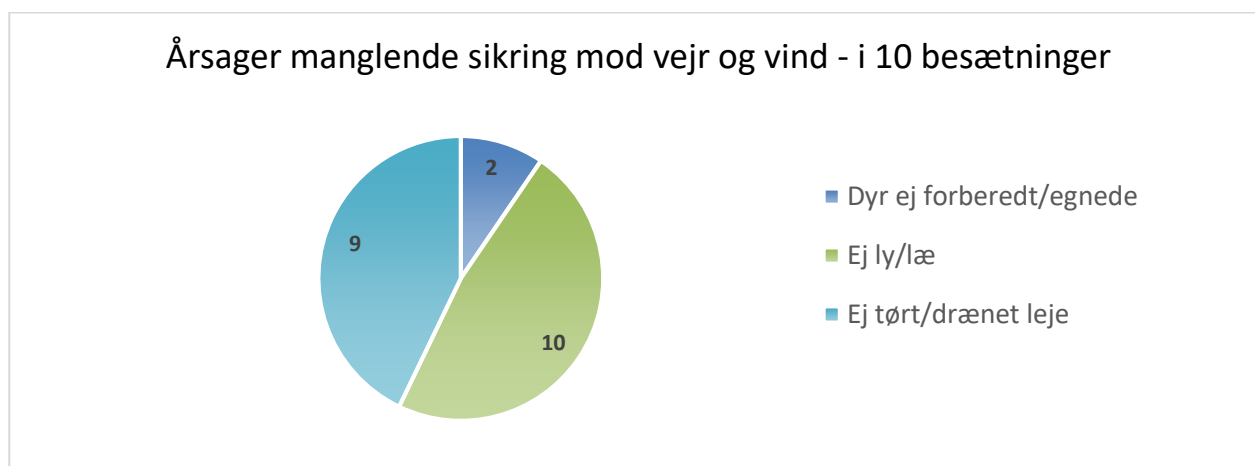
Arealers beskaffenhed, er udendørs arealers beskaffenhed i orden?	
Spørgsmål	Antal svar
Ikke aktuelt	152
Ja	43
Nej - Ej tilstrækkeligt græsdækket areal	5
Nej - Optrådt areal ml. hvile-foder-drikkeplads	11
Nej - Udendørs andet	2

Tabel 6: Beskrivelse af arealer til udegående dyr

Indretningsforhold for udegående dyr	
Spørgsmål	Antal svar
Arealer med adgang til læskur eller bygning	65
Arealer med mindre beskyttelse (kun egnede i periode med gunstige vejrforhold)	16
Arealer med sikring mod vejr og vind i kraft af naturlige forhold (f.eks. skov)	12
Er dyrene på arealerne ude om dagen, og på stald om natten?	3
Ikke aktuelt - ingen udegående dyr	111

Table 7: Vejrforhold ved kontrollerne

Temperatur			
	Gns. temperatur	Antal kontroller	Procent
Mindre eller lig 3 grader	1,8 °C	63	31
Mellem 3 og 5 grader	4,5 °C	57	28
6 grader eller der over	7,1 °C	83	41
Vindhastighed			
Vindhastighed	Beskrivelse	Antal kontroller	Procent
(0 - 5) m/s	Stille - let	117	58
(6-10) m/s	Jævn - frisk	18	9
(11-20) m/s	Hård til hård kuling	68	33
Nedbør			
Nedbør		Antal kontroller	Procent
Ingen		174	86
Regn		25	12
Slud el. hagl		1	2
Sne		3	

Figure 1: Årsager til manglende sikring mod vejr og vind i 10 besætninger**Table 8:** Oversigt over vejr- og vindforhold i ti besætninger med indskærpelse vedr. sikring af dyr mod vejr og vind

Vejrforhold ved kontroller med indskærpelser vedr. sikring mod vejr og vind					
Nedbør		Vind		Temperatur	
Regn	4	0-5 m/s	5	Mindre eller lig 3 grader	4
Ingen	6	6-10 m/s	4	Mellem 3 og lig 5 grader	2
Sne/slud/hagl	0	11-20 m/s	1	6 grader eller der over	3

Indegående dyr

I besætninger med indegående kvæg (på stald) var det hyppigst indskærpede, "at opholdsrum eller opholdsarealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses". Der blev givet i alt 21 indskærpelser på forholdet, heraf havde 13 besætninger kun indegående dyr, og seks besætninger havde både inde- og udegående dyr, jf. tabel 2.

Ved 21 kontroller blev der angivet, at årsagen til, at opholdsrum/arealer hos dyr på stald ikke opfyldte dyrenes behov var manglende tørt leje, og ved to kontroller skyldtes det andre forhold, jf.

De regler, der blev indskærpet specifikt for kalve, handler primært om tørt leje (strøelse og underlag i hvileareal), jf. tabel 2. Forhold om manglende tørt/blødt leje til kalve blev i alt indskærpet syv gange, heraf i et tilfælde hos indegående kalve og i tre tilfælde på besætninger med både inde og udegående kvæg. Overtrædelserne angående lejeareal til kalve i besætninger med både inde- og udegående kvæg vedrørte indegående kalve. Da der kun var 133 besætninger med kalve på kontroltidspunktet, er mangelfulde forhold vedr. strøelse til kalve og kalves lejeforhold indskærpet i ca. 5 pct. af besætningerne med kalve. I de tre tilfælde, hvor forholdene blev indskærpet hos udegående kalve, gik dyrene på arealer med mindre beskyttelse mod vejr og vind.

Der blev under kampagnen kun indskærpet et forhold om bundne kalve (én kalv) og givet to vejledninger, jf. tabel 2.

Vedr. øvrige opstaldningsforhold (enkeltbokse, arealkrav m.v.) for kalve var der ingen sanktioner. Regelefterlevelsen på dette område var som forventet høj, idet driftsformen for kød-kvægsbesætninger oftest indebærer opdræt af kalve som ammekalve.

Fodring og vanding – herunder DyreBserede VelfærdsIndikatorer (DBVI)

Vedrørende pasning af dyrene i øvrigt blev der i seks besætninger (3 pct. af kontrollerede besætninger) givet indskærpelser for ikke at fodre dyrenes efter deres behov eller vedrørende dyr i for dårligt huld.

Tablet 9: DBVI (dyrebaserede velfærdsindikatorer) skøn af huld og renhed i kampagnen. Nærmere detaljer vedr. vurdering af DBVI findes i metodeafsnittet

Skøn DBVI				Sanktioner (indenfor kampagnen)		
DBVI huld	Begge	Kun indegående	Kun udegående	Begge	Kun indegående	Kun udegående
Grøn	52	109	32	8	13	4
Gul	2	3	3	2	2	2
Rød		2			2	
DBVI Renhed	Begge	Kun indegående	Kun udegående	Begge	Kun indegående	Kun udegående
Grøn	40	90	33	3	3	4
Gul	13	14	1	6	5	1
Rød	1	10	1	1	9	1

METODE

Fødevarestyrelsen har gennemført kontrolkampagnen "Hold af kødkvæg i vinterperioden" i perioden 1. januar - 31. marts 2022. Målgruppen var 200 kødkvægsbesætninger.

Besætningerne blev udpeget til kontrol som en repræsentativ stikprøve af besætninger inden for hver af følgende besætningstyper registreret i CHR: kødkvægsbesætning, økologisk kødkvægsbesætning, hobbykvæghold, og naturpleje, kvæg. Hvis en udtrukket besætning på kontrollen viste sig at være en slagtekalvebesætning i stedet for kødkvægsbesætning (handyr og/eller stude, som potentielt var afkom af malkekvæg), blev kontrollen gennemført alligevel. Besætningerne var fordelt over hele landet og af varierende størrelse, med minimum ti kreaturer, hvoraf minimum fem var køer. Ud af de fire besætningstyper var kødkvægsbesætninger den besætningstype, der var flest af på landsplan, og kødkvægsbesætninger udgjorde dermed også den største del af de kontrollerede besætninger (89 pct.). Der var i CHR kun registreret 12 naturplejebesætninger, som opfyldte udpegningskriterierne, hvorfor kun én naturplejebesætning var udtrukket til kontrol.

Fordelingen af besætninger med hhv. inde- og udegående kreaturer var tilfældig.

Kontrollerne blev som udgangspunkt gennemført uanmeldt og blev foretaget af embedsdyrlæger eller teknikere. Undtagelsesvis kunne kontrollerne gennemføres anmeldte/varset i en række typiske situationer. Det drejer sig f.eks. om situationer, hvor kontrolenheden forgæves havde forsøgt at gennemføre et uanmeldt kontrolbesøg.

Ved kontrollen var fokus på dyrenes egnethed til at gå ude om vinteren, og at folde, læskure og bygninger levede op til reglerne, så dyrene var sikret mod vejr og vind. Stalde og bygninger, hvor der blev opstaldet kvæg, blev kontrolleret med fokus på, om dyrene havde adgang til et tørt leje, samt at bokse, rum, inventar og udstyr til fastgørelse af dyrene ikke havde skarpe kanter eller fremspring, der kunne skade dyrene. For alle dyr blev adgang til foder og vand kontrolleret.

Information om kampagnen har været tilgængelig på Fødevarestyrelsens hjemmeside siden september 2021. SEGES Kvæg blev informeret om den kommende kampagne på et dialogmøde i oktober 2021. Kampagnen blev endvidere omtalt i en artikel i Landbrugsavisen den 11. december 2021. Landbrugsmediernes bakkede således op om udbredelsen af kendskab til kampagnen, hvilket blev bekræftet ved kampagnekontrollerne, da besætningsejere ofte havde hørt om kampagnen og var forberedt på at kunne få kontrol.

Fødevarestyrelsen har i 2019 udarbejdet folderen "[Udegående kreaturer i vintervejr](#)", som er tilgængelig på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Tilsynsførende har kunnet medbringe print af folderen og udlevere til besætningsejere i forbindelse med kontrolbesøgene.

Kontrollens afgrænsning:

- Besætning under 50 dyr, alle dyr blev inspiceret
- Besætning over 50 dyr, repræsentativ stikprøve blev inspiceret (minimum 50 dyr)
- Inde- og udegående kreaturer blev inspiceret (hvis udegående dyr var inde noget af døgnet, blev indendørs forhold også kontrolleret)
- Alle kalve blev inspiceret (0-6 mdr.)

- Syge/tilskadekomne dyr var ikke en del af kampagnen, men de tilsynsførende havde reaktionspligt på området

Under kontrollen blev der anvendt tjekskema, hvori der ud over de relevante kontrollerede regler blev registreret:

- Hvor mange hhv. inde- og udegående kalve og voksne dyr der var i besætningen
- Hvordan vejret var på kontroltidspunktet
- Uddybende information om de arealer, som udegående dyr blev holdt på
- Om udegående dyr gik på arealer, hvor der ikke måtte tilskudsfordres
- Årsager til evt. manglende sikring mod vejr og vind og ly og læ
- Årsag til, at dyrene evt. ikke var forberedt til at gå ude
- Årsag til evt. manglende tørt leje
- Oplysninger om arealernes beskaffenhed ved hhv. udegående dyr og dyr på stald
- Årsag til evt. manglende bevægelsesfrihed hos dyr på stald
- Overordnet huld og renhed af dyrene (såkaldt DyrBaserede VelfærdsIndikatorer, DBVI).

De tilsynsførende skulle foretage et skøn af de to DBVI-indikatorer huld og renhed af dyrene. Dette gøres ved at lave et skøn af dyrene og tildele besætningen en farve: grøn, gul eller rød, hvor farverne indikerer:

- **Grøn, renhed og huld:** > 95 pct. af dyrene normale
- **Gul, renhed:** 5 - 15 pct. beskidte uden hudskader og < 5 pct. beskidte med hudskader
- **Rød, renhed:** > 15 pct. beskidte uden hudskader eller > 5 pct. beskidte med hudskader
- **Gul, huld:** 5 - 15 pct. knap middel og < 5 pct. for magre
- **Rød, huld:** > 15 pct. knap middel eller > 5 pct. for magre